

LECH BIEGANOWSKI

Sprawozdanie z obrad VII Kongresu Międzynarodowego Stowarzyszenia Historii Nefrologii, Toruń, 17–19 czerwca 2010 roku

Account of the VII Congress of International Association of the History of Nephrology — Toruń, 17–19 June 2010

W dniach 17–19 czerwca 2010 r. w Toruniu odbyły się obrady VII Kongresu Międzynarodowego Stowarzyszenia Historii Nefrologii (*International Association of the History of Nephrology*). To międzynarodowe stowarzyszenie powołane zostało w 1994 r. we Włoszech z inicjatywy nefrologów (głównie amerykańskich i włoskich) w celu propagowania historycznej wiedzy związanej z nefrologią, gdyż dziedzina ta zajmuje poczesne miejsce w zakresie chorób wewnętrznych.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Historii Nefrologii (IAHN) skupiło nie tylko nefrologów, lecz również naukowców z nauk teoretycznych, biochemii, biologii, a także inżynierów, którzy w znaczący sposób wpłynęli na rozwój dializoterapii. Stowarzyszenie okazało się organizacją bardzo prężnie się rozwijającą i miało do tej pory sześć kongresów. Pierwszy z nich zorganizowano na greckiej wyspie Kos w 1996 r. Następne trzy kongresy odbyły się we Włoszech: w 1998 r. w Padwie, w 2001 r. w Taorminie, a w 2003 r. w Montecassino. Kolejny Kongres w 2005 r. odbył się w Gdańsku, a następny w 2008 r. ponownie w Taorminie. Tak więc Toruń był w Polsce drugim miastem, w którym toczyły się obrady Kongresu IAHN.

Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego, któremu przypadł zaszczyt organizacji tegorocznego VII Kongresu IAHN został dr med. Marek Muszytowski, ordynator Klinicznego Oddziału Nefrologii i Chorób Wewnętrznych Szpitala Wojewódzkiego w Toruniu. Dodać należy, że obrady tego gremium przypadły w jubileuszu 65-lecia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i dlatego odbywały się pod honorowym patronatem JM Rektora UMK prof. Andrzeja Radziwińskiego. Wypada podkreślić, że językiem oficjalnym obrad Kongresu był język angielski.

Na czele Komitetu Naukowego tegorocznego VII Kongresu IAHN stał prof. Bolesław Rutkowski, organizator gdańskiego Kongresu z 2005 r.

Po ceremonii otwarcia Kongresu, która zaczęła się w godzinach popołudniowych, referat inauguracyjny wygłosił prof. Bolesław Rutkowski — zaprezentował postać i dorobek naukowy Mikołaja Kopernika (*Copernicus, Not Only Astronomer but Also Physician*). Zauważyć wypada, że poza prof. Bolesławem Rutkowskim współautorami tego referatu byli: dr Marek Muszytowski z Torunia oraz dr Janusz Ostrowski z Włocławka.

Następnie znany polski artysta Krzysztof Jabłoński wystąpił z recitalem chopinowskim *Tribute to All of the Great Scientists and Physicians of Merits to Medicine and Nephrology*. Zarówno wykonanie, jak i repertuar koncertu wywarły duże wrażenie na słuchaczach.

Następnego dnia odbyły się trzy sesje naukowe oraz sesja plakatowa. Trudno omawiać szczegółowo bogaty program naukowy Kongresu, więc ograniczę się jedynie do zasygnalizowania problematyki poszczególnych sesji.

Z ważniejszych wydarzeń naukowych pierwszej sesji wymienić należy wykłady poświęcone wybitnym postaciom nefrologów światowych. I tak Frank Boulton z Londynu zaprezentował referat o osiągnięciach Thomasa Addisa. Sylwetkę Jonasa Bergstroma i jego dokonania naukowe w zakresie mocznicy przedstawił Bengt Lindholm ze Sztokholmu. Bohaterem wystąpienia Mirosława Mydlika z Koszyc był Jan Brod, który zajmował się nadciśnieniem i nefrologią. Interesujący był wykład Mirosława Smogorzewskiego (Warszawa–Los Angeles) dotyczący twórcy polskiej nefrologii prof. Tadeuszowi Orłowskiemu.

Druga sesja naukowa poświęcona została wkładowi badaczy niebędących nefrologami w rozwój tej dyscypliny

RYC. 1. Prof. Bolesław Rutkowski — Przewodniczący Komitetu Naukowego Kongresu (z prawej) oraz dr med. Marek Muszytowski — Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego (fot. Marek Blachowski)

RYC. 2. Prof. Guido Bellinghieri (Włochy), były Przewodniczący IAHN, dr med. Marek Muszytowski i prof. Bolesław Rutkowski, aktualny Przewodniczący IAHN (fot. Marek Blachowski)

klinicznej. W tym kontekście omówione zostały postaci Jean Martina Charcota (Garabed Eknayan z Houston) oraz Karla Petersa (August Heidland z Würzburga).

Niewątpliwie ważnym wydarzeniem Kongresu był specjalny jubileuszowy wykład *50th Anniversary of the Long Term Hemodialysis*, który wygłosił prof. Christopher Blagg z Seattle. Wykład ten związany był z 50. rocznicą wprowadzenia do hemodializy przetoki Scribnera — fakt ten uważa się za początek hemodializoterapii u pacjentów z przewlekłą niewydolnością nerek.

Tematem trzeciej sesji był rozwój nefrologii i transplantacji w państwach nadbałtyckich. Omawiano m.in. takie zagadnienia, jak historię sposobów leczenia niedokrwistości pochodzenia nerkowego (Liliana Garneata z Bukaresztu), początki badań biochemicznych w schorzeniach nerek w Europie Centralnej i Wschodniej (Stefan Angielski z Gdańska) czy też historię przeszczepów nerek w państwach nadbałtyckich (Vytautas Kuzminskis z Kowna).

Interesująca była sesja plakatowa, chociaż zaprezentowano na niej jedynie 6 plakatów o różnorodnej tematyce. Autorami trzech plakatów byli uczeni włoscy, a następną trzy postery prezentowali badacze z Polski. Warto zauważyć, że przedstawiony został poster ponownie uwypuklający rolę Kopernika jako lekarza (*Was the famous astronomer Copernicus also a nephrologist?*), którego autorami byli Julia Popowska-Drojecka, Marek Muszytowski i Bolesław Rutkowski.

Niezwykle ciekawe były wykłady zgłoszone do czwartej sesji. Wśród nich największym powodzeniem cieszył się wykład, który wygłosił prof. Shaul G. Massry z Los Angeles *The History of Circumcision: A Religious Obligation or a Medical Necessity*, omawiając religijne oraz kulturowe podłoże obrzezania. Duże zainteresowanie

towarzystwo też referatowi Luigiego Iorio z Neapolu zatytułowanemu *Byzantine Doctrines in Liber Medicine Orinalibus by Hermoguenes (codex 69 Montecassino)*. Interesująca była także prezentacja *On Some Exotic Urine Colours in Ancient and Byzantine Greek Literature*, której autorami byli Pavlos Goudas i Athanasios Diamandopoulos z Patras.

W zamykającej obrady Kongresu piątej sesji zaprezentowano m.in. historię nefrologii w Korei (Bahl Lee z Seulu) oraz Rosji (Andrey i Konstantin Gurevitchov z Sankt Petersburga). Zainteresowanie wzbudziły wystąpienia prof. Guida Bellinghieriego dotyczące bólu w przebiegu chorób nerek, Vinzenza Savicy z Messyny na temat urynoterapii na przestrzeni wieków oraz Charlesa George'a z Sydney, który przedstawił wpływ ręki na nerki.

Dodać muszę, że prawie każdy wygłoszony referat wywoływał — czasami bardzo ożywioną — dyskusję słuchaczy, którzy szczerze wypełniali sale posiedzeń.

Warto podkreślić, że w trakcie obrad Kongresu doszło do bardzo ważnego wydarzenia. Otóż profesor Guido Bellinghieri z Messyny, dotychczasowy Przewodniczący IAHN, przekazał tę zaszczytną funkcję profesorowi Bolesławowi Rutkowskiemu z Gdańska, przewodniczącemu Komitetu Naukowego Kongresu.

Nie waham się stwierdzić, że zarówno o stronie merytorycznej, jak i organizacyjnej imprezy wyrazić się należy w samych superlatywach. Przede wszystkim podkreślić trzeba, że organizatorom udało się zgromadzić grono wybitnych specjalistów z Europy oraz innych kontynentów. Brali bowiem w obradach uczestnicy z Grecji, Litwy, Niemiec, Rosji, Rumunii, Słowacji, Szwecji, Włoch, Wielkiej Brytanii, a także z Australii, Korei Południowej i USA — oczywiście uczestniczyli w Kongresie także liczni polscy naukowcy. Poziom naukowy prezentowanych

RYC. 3. W kularach Kongresu — Miroslav Mydlik (Słowacja), Alain Touwaide (USA), Bolesław Rutkowski (Polska), Garabed Eknoyan (USA), Guido Bellinghieri (Włochy), Athanasios Diamandopoulos (Grecja), Natale de Santo (Włochy) (fot. Marek Blachowski)

prac był bardzo wysoki. Impreza była też świetnie zabezpieczona pod względem organizacyjnym. Złożyło się na tę opinię kilka czynników takich jak świetna atmosfera oraz wybór miejsca obrad. Toczyły się one w zabytkowych wnętrzach Dworu Artusa oraz udostępnionych salach wystawowych Muzeum Okręgowego w Ratuszu Staromiejskim. Dodać należy, że także oprawa wielu imprez o charakterze towarzyskim oraz ich atmosfera sprzyjały integracji uczestników Kongresu.

Na opinię o udanych obradach Kongresu wpłynęła też praca zespołu pracowników Sekretariatu, którzy służyli nie tylko merytoryczną, ale i serdeczną opieką gościom i uczestnikom Kongresu.

Liczne listy z podziękowaniami od wielu uczestników Kongresu, które wpłynęły na ręce Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego dra med. Marka Muszytowskiego z różnych stron świata, potwierdzają fakt, że zarówno strona merytoryczna dotycząca problematyki obrad, jak

RYC. 4. Prof. Franciszek Kokot (Polska) oraz prof. Garabed Eknoyan (USA) w kularach Kongresu (fot. Marek Blachowski)

i organizacyjna pobytu spotkała się z uznaniem uczestników zjazdu w Toruniu.

Wielu uczestników Kongresu zęgnęło się, obiecując ponowne spotkanie w Paestum, gdzie odbędzie się VIII Kongres IAHN.